

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 21, 13. august 2020

Indhold

- **MARK**
- Aktuelt i marken
- Tidlig såning
- Sortsudbytter
- **INSPIRATION TIL PRÆCISION**
- Præcision

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Høsten er godt i gang, og det ser ud til at vejret holder, i hvert fald hen til weekenden. Udbytterne er generelt gode og vandindholdet lavt. Men vær opmærksom på, at når vandprocenten bliver meget lav, bliver kernerne så hårde, at der er risiko for at de knækker, hvilket er problematisk, hvis kornet skal sælges som maltbyg. Først på dagen vil duggen medvirke til lidt fugt, men når der er omkring 30 °C, bliver kernerne hurtigt tørre. Tjek derfor jævnligt i tanken om kernerne er hele. Er der tendens til, at de bliver slået i stykker, så juster mejetærskerens cylinderhastighed, sådan at kernerne ikke knækker.

Snegle, rapsjordlopper og spildkorn i raps

Der er allerede sået en del rapsmarker, og der kommer flere i de kommende uger. Både snegle og rapsjordlopper kan gøre stor skade meget hurtigt i en rapsmark, så det er vigtigt at kigge ofte i marken og reagere, hvis der kommer angreb af snegle eller rapsjordlopper.

De våde måneder først på sommeren har opformeret mange snegle. Det er derfor supervigtigt at kigge ofte i rapsmarkerne og følge om der er snegle. Sneglegrav ses først i markens kanter, hvor sneglene kommer ud fra læhegn og højt græs (se billede 1). Da snegle ikke bryder sig om tørke og sol, vil du kun kunne finde dem i marken, hvis du lægger en plade ud gerne med noget lokkemad som fx havregryn under, og kigger efter om morgenen eller om natten. Er der snegle i marken, skal bekæmpelsen starte senest ved etablering med spredning af 2-4 kg sneglekorn i forbindelse med såning, men hold øje løbende – for det kan sagtens blive aktuelt at behandle igen senere. Strigling eller meget øverligt stubharvning lige efter høst, genere også sneglene ved at blotlægge deres æg. Det vil nedbringe antallet af snegle efterfølgende.

Rapsjordlopper spiser bladene og hæmmer væksten og kan i værste tilfælde hurtigt udtynde en mark, så der skal omsås, billede 2 viser rapsjordloppesbid. Derfor er det vigtigt at kigge ofte i marken om der er rapsjordlopper. Samtidigt er det vigtigt ikke at sprøjte, hvis der ikke er behov, da det vil øge resistensudviklingen, og med tiden gøre insekticiderne uvirksomme.

Da der var effektive bejdsemidler var skadestærsklen 10 % bortgnavet bladareal frem til rapsen havde 4 løvblade. Denne tærskel er nu lavere, og derfor skal det dagligt tjekkes for angreb, så der kan sættes tidligt ind med en

behandling. Rapsjordlopper kan eksempelvis behandles med 0,2 l/ha Mavrik Vita.

I SAGRO følger vi årets forekomst af rapsjordlopper i gule fangbakker i nogle marker, men forekomsten varierer meget fra mark til mark – det mest sikre er derfor selv at opsætte et par bakker i din mark. Du kan købe gule fangbakker hos SAGRO, kontakt et af vores kontorer eller din planterådgiver, så finder vi nogle til dig. 2 gule fangbakker koster 125 kr.

Billede 1 Her er en vinterraps, som snegle har gnavet i. Sneglegrav kendes ved at være større end rapsjordloppebid (se næste billede) og ofte i kanten af bladet (foto: Jens Peder Pedersen, SAGRO).

Billede 2 Rapsjordlopperne har lavet en masse huller i denne rapsplante. Rapsjordloppens bid kendes fra sneglenes ved at de er mindre og oftest som huller inde i bladene (foto: Michael Fleng, SAGRO).

De tidligt etablerede vinterrapsmarker er allerede nu i god vækst. Spildkorn kan behandles med Agil 100 EC eller Focus Ultra. Ved store mængder spildkorn udføres behandlingen, når spildkornet har 1-3 blade. Er der spildkorn kan det bekæmpes med 0,25-0,35 l/ha Agil (eller Focus Ultra som dog er dyrere, ved Focus Ultra fordobles dosis). Ved rug bruges den højeste dosis, og vårbyg kan bekæmpes med 0,15 l/ha. Men hold fortsat øje med udviklingen, er der sået vinterraps i starten af august er der en lang periode hvor der kan spire mere spildkorn frem selvom der sprøjtes nu.

Husk at Agil og Focus Ultra Kun må bruges hvert 3. år på samme areal. Det er dog lovligt at lave en split behandling med agil i efteråret. Men samme middel kan ikke bruges igen til foråret, hvis det er brugt i efteråret.

Tidlig såning

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

I år er der store krav til efterafgrøder og alternativer, heriblandt mulighed for tidlig såning. Er du blandt dem der har planer om at så tidligt, så vær kritisk i din vurdering af marken, før du beslutter at så tidligt.

Tidlig såning vil øge risikoen for lejesæd, svampesygdomme, ukrudt og bladlusangreb. Risikoen for problemer afhænger af valget af hhv. vinterhvede, vinterbyg eller vinterrug. Det er vigtigt at vælge en sort, som egner sig til tidlig

såning og at tilpasse udsædsmængden. Du kan bruges udsædsberegneren i SAGROs app til at tilpasse udsædsmængden.

Regler i forbindelse med tidlig såning

Helt kort, så er kravet, at der sås vinterkorn senest d. 7. september. Tidlig såning omregnes 2:1, så 2 ha tidligt sået vintersæd svarer til 1 ha efterafgrøder. Bliver du nødt til at droppe nogle planlagte efterafgrøder, så kan de også konverteres et kvotetræk for næste år, 1 ha tidligt sået vintersæd svarer til 75 kg N mindre i gødningsåret 2020-2021. Har du fundet ud af, at dine marker ikke egner sig til tidlig såning, kan du nå at så efterafgrøder i stedet for frem til 20. august. Finder du ud af du ikke kan så den planlagte tidlige vintersæd, eller sår du mere end der har været planlagt, så kontakt din planterådgiver så I sammen kan sørge for at det er meldt rigtigt ind til landbrugsstyrelsen.

Særligt i pløjefri systemer

Især på pløjefri bedrifter er det vigtigt at tænke sig godt om, inden der sås tidligt. Fortsætter det med at være tørt, vil det være svært at få spildkorn til at spire, inden der skal sås. Men det er supervigtigt at få elimineret spildkornene inden der sås, det kan gøres med en øverlig behandling med en strigle straks efter høsten, forhåbentligt vil der være fugtigt eller komme lidt nedbør der kan få spiringen i gang. Lykkes det ikke, kan det være nødvendigt at droppe planen om tidlig såning eller pløje før såning, da uspiret spildkorn kan resultere i så tæt en bestand, at det senere vil kunne ødelægge afgrøden.

Ligeledes er det vigtigt at forholde sig til, om der er græsukrudt på marken. Er der planlagt tidlig såning er det formentligt på marker uden græsukrudsproblemer, men udnyt turen rundt med mejetærskeren til at se om det holdt stik. Er der græsukrudt så drop planen om tidlig såning, da det vil resultere i en gigantisk fremspiring af græsukrudt.

Overvejelser i forbindelse med tidlig såning af vintersæd

- Tidlig såning frarådes generelt, hvor der er meget græsukrudt.
Jo længere tid græsset har til at etablere sig i afgrøden, jo større problem kan det blive. Tommelfingerreglen siger at 2 ugers tidligere såning fordobler ukrudtsbestanden.
- Opfyld kravene ved at så efterafgrøder i marker, hvor du skal have vårsæd næste år. Så dernæst vinterhvede og vinterrug før 7. september, hvis du har marker, der er egnede til det, og du er opmærksom på behovet for bekæmpelse af bladlus.
- Såning af vinterbyg før d. 7. september kan generelt ikke anbefales.
- Tidlig såning af vinterrug anbefales på marker uden græsukrudt og giver normalt mindst samme udbytte som senere såning.
- Sørg for at så de hvedemarker først, der har de bedste forfrugter f.eks. vinterraps og havre.
Så ikke hvede med forfrugt hvede (eller forfrugt 2-3 år med andet korn ekskl. havre) tidligt på let jord, da det øger risikoen for sædskifte sygdomme som f.eks. goldfodsyge.
- For de fleste landmænd vil de økonomiske konsekvenser i valget af tidligt sået vinterrug i stedet for etablering af efterafgrøde og efterfølgende vårbyg være neutrale eller positive.
- Vær opmærksom på kravet om minimum 2 eller 3 afgrøder for at få fuld arealstøtte.
- Hvis der er lige god økonomi i vårsæd og vinterafgrøder på arealet – så vælg en vis andel vårsæd.
- Tilpas planteværnsstrategi, udsædsmængde og sort til tidlig såning.

Sortsudbytter

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Landet over bliver der høstet forsøg nu. Alle resultater fra vinterbyg er nu inde og vi kan derfor se hvordan sorterne har klaret sig i år. I det følgende er samlet resultater for de sorter vi havde med i sortsgennemgangen i TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 13. Der kan være enkelte sorter der ikke er med i forsøgene i år.

Vinterbyg

Vinterbygssorterne ligge med udbytter på 89,0-97,5 hkg/ha. Bemærk at forsøgsudbytter altid er lidt højere end hvad der

høstes i marken, da der ikke fragår arealer til sprøjtespor mm.

Blandt vinterbygssorterne er hybriderne i top udbyttmæssigt, mens proteinindholdet er højest i de 2-radede sorter Comeback, Neptun, KWS infinity, KWS Patriot.

Tabel 1 Udbytterne fra Landsforsøgene i vinterbyg. Kilde: Sortinfo.dk

	Kerneudb. Forholdstal (fht)	Kerneudbytte (hkg/ha)	Merudb. for svampebek (hkg/ha)	Hektoliter- vægt (kg/hl)	Råprotein i ts (%)	Specielle egenskaber	Type af sort
Jettoo	106	97,5	4,7	65	10,6	6-radet	Hybrid
SY Galileo	105	97	8,9	65,5	10,7	6-radet	Hybrid
SY Kingsbarn	103	95,4	6,3	69,9	10,5	6-radet	Hybrid
Torero	102	94,3	2,8	65,1	10,8	6-radet	Hybrid
KWS Kosmos	101	93,7	10,2	66,5	10,7	6-radet	
KWS Patriot	101	93,7	4,2	68,9	11	2-radet	
LG Flynn	101	93,6	7,1	69,7	10,7	2-radet	
Valerie	101	93,4	8,6	70,4	10,4	2-radet	
Blanding.vi-byg2	100	92,3	6	68,7	10,9	2-radet	
Neptun	100	91,9	8,2	68	11,2	2-radet	
KWS Hawking	99	91,2	8,5	69,3	10,8	2-radet	
KWS Infinity	99	91,4	8,4	68,4	11	2-radet	
KWS Orbit	99	91,8	9,3	65,8	10,3	6-radet	
KWS Meridian	98	90,8	5,9	65,4	10,7	6-radet	
Comeback	97	89,3	4,6	71,6	11,2	2-radet	
KWS Higgins	96	89	7,9	66,2	10,7	6-radet	

Vinterraps

Der er stor variation i udbytterne i vinterraps, med variation fra 6624 til 5165 kg/ha i de laveste ydende sorter. Det er derfor ikke ligegyldigt hvilken sort du vælger, når du bestiller såsæd hos foderstofforretningen. Alle sorter i tabellen er repræsenteret i et såsædkatalog fra forhandlerne.

Tabel 2 Udbytterne fra Landsforsøgene i vinterraps. Kilde: Sortinfo.dk

	Frøudb. std.kval. Forholdstal (fht)	Frøudb. std.kval. (kg/ha)
LG Aviron	115	6624
Halyn	108	6196
Aurelia	107	6174
Hitaly	107	6143
Ambassador	106	6099
DK Expansion	106	6102
Helegant	106	6086
Artemis	103	5911
DK Expat	103	5907
Dariot	102	5861
Smaragd	100	5770
Architect	99	5678
Hillico	99	5679
Butterfly	98	5646
DK Exclaim	98	5655
INV1030	98	5663
DK Exception	97	5563
SY Iowa	96	5508
Collector	95	5464
Alasco	94	5391
Crome	93	5356
Dominator	91	5209
Finale	90	5165

INSPIRATION TIL PRÆCISION

Præcision

Af planterådgivere Susanne Frydendal Nielsen, Jens Peder Pedersen, Erik Kjeldsen, Niels Holmgaard

Noter udbytterne under høsten

I høsten ser vi resultatet af de tiltag, der er blevet gjort over sæsonen. Det er derfor superrelevant at få noteret både udbytte og proteinindhold på markniveau. Har du udbyttemåler på mejetærskeren og bemærker du en plet der giver ekstra højt eller lavt udbytte, så noter også det. Bruger du Farmtracking kan du under Mark-> Udbytte taste udbyttet ind enten hvert enkelt læs eller et totalt udbytte. Senere vil du så kunne konstatere, hvad det er der er gået særlig godt eller skidt netop der. Notaterne om udbytterne kan bruges fremadrettet i planlægningen, og er en vigtig parameter når vi snakker præcision. Yder marken det vi tror? Kan den yde mere? Skal strategien ændres for næste sæson?

SEGES har tilføjet udbytteprognose i hvede- og majsmarker i cropmanager (prognose-> udbytteprognose). Vurder gerne udbytteprognosen meget kritisk og se på om det passer med det faktisk vejede udbytte? Vi vil meget gerne have tilbagemeldinger på om de passer.

Skal rapsen gradueres?

Præcision kan også udnyttes i forbindelse med rapssåningen. Formentligt benytter du allerede nu dit kendskab til marken til at udsprede sneglekorn langs læhegn og steder hvor der erfaringsmæssigt er snegle. Men overvej også om der er dele af marken, hvor der skal sås 20 planter/m² og andre steder 40? – Måske er der bakker, lavninger og pletter med specielle jordtyper, hvor der erfaringsmæssigt kan være fremspiringsproblemer. Det kan også være du vælger at så 50 % ekstra ved læhegn for at sikre afgrøden bedre mod snegle.